

Hvordan lage en ny spilleskjerm i E-Musikk

Hvis man ønsker å lage en egen sang eller spillestemme i E-Musikk, så må man lage en ny spilleskjerm og legge til spilleknapper. Man kan så fylle knappene med musikalsk innhold, og legge til tekst og bilder, eller velge farger.

LAGE EN NY SPILLESKJERM:

- a. Åpne E-Musikk og gå til redigeringsmodus ved å trykke mellomromstast (eller trykk på Pause/spille-knappen øverst til venstre), og høyreklikk så på tittelen, eller trykk «backspace» eller Alt- E.
- b. Gå til Fil og velg Lag ny... > Lag og lagre en NY spilleskjerm eller meny
- c. Du kan velge å lagre som... til:
  - en eksisterende sangmappe – f.eks. hvis du ønsker å lage en ny spillestemme til en eksisterende sang
  - en ny mappe – man velger da navn for mappe, f.eks. kan man bruke sangens navn, og så gir man spilleskjermen et navn. NB! Hvis man ønsker å ha en sang i flere deler eller vers, så må man markere dette med '{del 1}' eller '{1. vers}' etter fellesnavn for alle delene (f.eks. sangnavn). Tittelen blir da f.eks. «We will rock you» {del 1} intro

LEGG TIL KNAPPER:

- a. Gå til meny knapper og velg Legg til/endre knapper > Legg til ny tom knapp
I menyen ser man også at snarvei for å legge til knapper er +
- b. Det kan være lurt å tenke over hvor mange knapper man vil ha. Dette finner man ut fra hvor mange fraser man vil ha i en sang.

LEGG TIL LYD/MUSIKK I KNAPPER:

Man kan gjøre lydopptak eller laste inn lydfiler fra biblioteket. Når man gjør lydopptak kan det være en fordel å bruke en ekstern mikrofon (f.eks. usb-mikrofon), fordi PC-er generelt har dårlige mikrofoner som tar opp mye støy fra datamaskinen).

FOR Å GJØRE LYDOPPTAK:

- a. Trykk på Rec-knappen for å åpne kontrollpanel for lydopptak
- b. Trykk på Record-knappen
- c. Trykk på Spill/Høre for å høre om det ble et OK opptak
- d. Trykk Lagre for å beholde opptaket
- e. Sjekk at knappen har lyden du ønsker ved å markere den og trykke høyre piltast
- f. Velg en ny knapp og gjør lydopptak i neste knapp.....

FOR Å LASTE EN LYDFIL FRA BIBLIOTEKET:

- a. Marker en knapp og trykk snarvei L, eller gå til meny Musikk > MIDI instrumenter/Audio > Legg til en wav-fil. Man kan velge å søke etter en lyd med et søkeord, eller i en lydmappe (Lyd fra en sang'' i mappa «Lyd» i Systembiblioteket).
- b. Velg lyd for knappen og sjekk at du har fått riktig lyd i knappen ved å markere knappen og trykke høyre piltast for å spille av lyden.
- c. Husk å lagre spilleskjermen med nye lyder før du lukker

HVIS MAN VIL LEGGE EGNE LYDFILER INN I BIBLIOTEKET TIL E-MUSIKK:

- a. Gå til Windows utforsker, og gå til C: E-Musikk > SYSTEM > Systembibliotek > Lyd > Lyd fra en sang
- b. Legg til en ny mappe som f.eks. kan ha ditt eller elevens navn (poenget er å kunne huske hva du har kalt den og finne den senere).
- c. Kopier lydene (wav filer) du vil legge inn (fra minnepinne eller disk), og lim den inn i den nye mappa.
- d. Gå til eller åpne E-Musikk.
- e. Marker knapp der du vil legge inn en lydfil og trykk L > Velg fra en lydmappe > din nye lydmappe skal vises som en av mappene > åpne mappa og velg den lyden du vil ha i knappen

LEGG TIL BILDER I KNAPPER:

- a. Marker en knapp og trykk snarvei B, eller gå til meny knapper > Bilder > Velg bilde. Man kan velge å søke etter et bilde med et søkeord, eller i en bildemappe (Bilde fra en sang).
- b. Man kan også legge til et annet bilde som vises mens knappen spiller – snarvei Shift -B eller fra meny knapper > Bilder > Legg til et spillebilde.

LEGG TIL TEKST:

- a. Marker en eller flere knapper (hvis du vil ha samme tekst i flere knapper) og trykk Alt-M, eller gå til meny knapper > Etiketter > Skriv inn etikettekst
- b. Man kan skrive inn en annen tekst mens knappen spiller ved å bruke Alt-Shift-M, eller meny knapper > Etiketter > Skriv inn etikettekst når spiller.
- c. Man kan kopiere tekst fra vanlig til spille-etikett i meny knapper > Etiketter > Kopier etikett til spille-etikett.
- d. I menyen knapper > Etiketter finnes det flere muligheter for å endre tekststørrelse eller endre tekstens posisjon i knappen.

ENDRE FARGE PÅ KNAPPENE:

- a. Marker knapp(ene) du vil ha i samme farge og trykk snarvei F eller gå til meny knapper > Farger > Velg farge...
- b. Klikk på ønsket farge. Dette kan også være en farge fra hvor som helst på skjermen.
- c. For å velge farge mens k nappen spilles kan man trykke Shift-F
- d. For å få avanserte fargevalg kan man trykke på Ctrl-Shift-F – da har man også muligheten for å lage gjennomsiktige eller usynlige knapper, slik at man kan se bakgrunnsbilde gjennom dem. Man må da dra slideren under fargepaletten helt til venstre for å gjøre knappene helt gjennomsiktig.

GJØRE MIDI-OPPTAK I EN KNAPP:

- a. Koble et MIDI-keyboard til PC *før* du starter opp E-Musikk
- b. Du kan velge keyboardet som MIDI input i meny MIDI-innstillinger
- c. Marker en knapp som du vil spille inn en eller flere MIDI-toner til
- d. Trykk Ctrl-R for å starte MIDI-opptak, eller gå til meny MIDI instrumenter/Audio > Ta opp MIDI, sanntid
- e. Trykk Esc for å avslutte opptak
- f. Hør opptaket i knappen ved å trykke høyre piltast
- g. Gjør opptak i flere knapper.....
- h. Husk å lagre spilleskjermen før du avslutter

Tips: Det kan være lurt å bestemme et tempo du vil spille i og velge dette for spilleskjermen, og også spille med metronom hvis man vil ha det nøyaktig. Man kan gjerne gjøre opptaket langsomt og så sette opp tempo når man har gjort alle opptakene.

FLYTTE KNAPPER PÅ SKJERMEN:

Marker knappene som skal flyttes og bruk Ctrl – piltaster for å flytte dem, eventuelt Ctrl- Shift- piltaster for å flytte bittelitt.

GJØRE KNAPPER STØRRE OG MINDRE:

Marker knappen(e) som du skal endre størrelse på og bruk Alt-piltaster for å gjøre dem større eller mindre, eventuelt Alt-shift-piltaster for å endre størrelse bittelitt.

LAGE EN REKKEFØLGE/KNAPPESEKVENNS:

Når du er fornøyd med innholdet i knappene kan du bestemme en rekkefølge – det vil si å lage en knappesekvens. Dette kan guide den som spiller gjennom sangen eller spillestemmen i riktig rekkefølge, men kan også slås av og på hvis eleven vil prøve å spille uten denne.

For å lage en knappesekvens:

Trykk Alt-S, eller gå til meny Musikk > Sekvens > Tast inn en ny knappesekvens. Klikk på knappene én og én etter hverandre. Klikk på Esc eller på det blå feltet for å avslutte. Husk å lagre spilleskjermen for å lagre sekvensen!